

getast. Het verhaal over de verloochening van Petrus maakt dat zeker³.

Gecompliceerder is de situatie bij het exegetisch weten. Wie zich indenkt wie Christus is voor het geloof, zal een spontane weerzin hebben om te spreken over Hem als voorwerp van wetenschap, van exegese, van historisch onderzoek. Toch is het gewoon bijbels om bij die spontane weerzin een vraag te opperen. Is het Woord niet vlees geworden? Christus geen voorwerp van wetenschap? Maar is Hij niet Jezus van Nazaret? Hoe moeten wij Hem intussen als zodanig met ons onderzoek benaderen? Onze bronnen maken ons meteen duidelijk, dat wij ons niet alles kunnen permitteren. Als men in Nazaret zegt: „Is dit niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broer van Jacobus en Jozef en Judas en Simon? En behoren zijn zusters hier niet bij ons?” — dan spreken de bronnen, het evangelie, over „aanstoot nemen” en „ongeloof”, Mc. 6, 3—6; par.

Wordt het misschien eenvoudiger, wanneer wij — zoals het bij historisch onderzoek behoort — de bronnen, het evangelie, gaan exegetiseren? De vraag wordt dan: Kan en mag het evangelie, dat over Jezus vertelt en juist daardoor Hem predikt als onze Heer, voorwerp zijn van het weten dat langs de weg van wetenschappelijk onderzoek tot stand komt?

Zonder veel omslag negatief is deze vraag beantwoord door S. Kierkegaard. En wel op zijn bekende uitdagende wijze. Gods woord is een spiegel, zo zegt hij. En ik moet daarin naar mijzelf kijken en niet naar de spiegel. Maar, zal iemand zeggen, er is iets aan de hand met dat woord Gods. Het is bijv. in een ons vreemde taal geschreven. Goed, zegt Kierkegaard, u houdt er aan vast dat u de heilige Schrift in de grondtekst behoort te lezen, maar het woord van God zal toch wel kostbaar voor u zijn. Laat ons zeggen: zo kostbaar als een brief van een meisje aan haar minnaar. We stellen ons dus voor een minnaar met een brief van zijn geliefde in een taal die hij niet verstaat. „Wat doet hij? Hij neemt een woordenboek, gaat zitten en ploetert zich door de brief heen; hij zoekt elk woord op om een vertaling voor elkaar te krijgen. Laten wij nu aannemen, dat er — terwijl hij zo over dat werk gebogen zit — een bekende binnenkomt. Hij weet dat die brief aangekomen is; zijn blik dwaalt over de tafel heen, en daar ziet hij hem liggen; nu zegt hij: zo, zit je de brief te lezen, die je van je geliefde gekregen hebt? Wat zou die ander antwoorden? Hij zegt: ben je gek; denk je, dat zoiets de brief van

³ H. Ott, *Geschichte und Heilsgeschichte in der Theologie Rudolf Bultmanns*. Tübingen, Mohr 1955, 130 acht de opmerking van Jaspers over Bruno en Galilei „eine glänzende Veranschaulichung” van Bultmanns onderscheiding „zwischen zeitlos-ungeschichtlicher, allgemeingültiger und geschichtlicher, wesenhaft auf die konkrete Existenz bezogener Wahrheit”. Intussen wil Bultmann niet zo filosofisch over laatstgenoemde waarheid denken als Jaspers.